

С Т А Н О В И Щ Е

от

доц. д-р Любомира Петрова Парижкова

**Университет по библиотекознание
и информационни технологии**

относно

**дисертационен труд за
присъждане на образователната и научна степен
„ДОКТОР“
по научна специалност „Наукознание“**

на тема:

„ТРАНСФЕР НА НАУЧНО ЗНАНИЕ“

с автор:

Цветелина Виткова Йоргова

2016 г.

София

1. Актуалност и значимост на изследването

Знанието, информацията и науката се утвърждават като водещи фактори за икономическия просперитет в наши дни. Икономиката, основана на знание се крепи на производството, разпределението и използването на знанието. Правилната преценка и умението да се подредят съществуващите сведения, да се обработят получените от тях данни, да се достигне до информация чрез редица процедури, за да се използват в опита и информацията да се превърне в знание е трудна задача. Още повече се усложнява тя, когато полученото знание трябва да намери своята пазарна реализация.

Актуалността и значимостта на разработвания в дисертационния труд на Цветелина Виткова Йоргова проблем са безспорни, като темата за трансфера на академично знание, като ключов инструмент за развитие на иновационната система е добре обоснована. Дисертантката поставя на фокуса на своя изследователски интерес именно трансфера на научно знание и по-конкретно – посредниците, които реализират трансфера от науката към бизнеса и обратно. Актуалността се потвърждава и по отношение на българската наука, която изпитва проблеми именно по отношение на реализацията на резултатите от нея, както и в трудната ѝ комуникация с бизнеса.

2. Структура и съдържание на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд на тема: „Трансфер на научно знание“, представен за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Цветелина Виткова Йоргова е цялостно изследване с общ обем от 139 стандартни страници. Дисертацията се състои от увод, четири глави, заключение, бележки, списък на използваните източници от 105 заглавия (40 на кирилица и 65 на латиница), 2 таблици, 13 фигури, 3 приложения – едно от които е анкетна карта за проведеното от дисертантката емпирично изследване.

В дисертацията се вижда ясно формулирана цел и конкретни задачи за постигането ѝ, които се решават съответно в четири глави. В Глава I-ва „Иновации и трансфер на знание. Роля на посредническите организации“ са проучени и обстойно представени основните теоретични жалони, които са пряко свързани с изследвания в дисертацията проблем. Концептуализацията на избрания проблем е подчинена на съвременните теории за икономика, основана на знания, на тройната спирала; на иновационната парадигма за развитие и пр. Дисертантката успява да пречупи през собствената си призма проблема за трансфера на научно знание и да дефинира основното си изследователско поле. Интерпретативната мрежа е представена в Глава I-ва „Иновации и трансфер на знание. Роля на посредническите организации“, а в Глава II-ра „Емпирично изследване на посреднически организации (ОТТ)“ тя се прилага към конкретни обекти – трансферните центрове. Докторантката определя всеки един център към кой модел за реализиране на иновации спада, като по този начин демонстрира умело боравене с теорията, както и отлични анализиращи способности. Извършено е трудоемко и прецизно изследване по отношение на 29 трансферни центъра. Информацията е синтезирана в табличен вид. В направените изводи дисертантката стига до визионерско заключение по отношение на значимостта на мрежовия тип функциониране на организациите.

В Глава III „Функционален модел на посредник на трансфер на знание“ е добре обоснована необходимостта от дейността на креативен брокер, който е равноправен актьор в иновационната система и е представен функционален модел на такъв тип посредник. Акцентът се поставя върху трансфера, който води до иновация. Дисертантката детайлно представя функциите и задълженията на креативния брокер, като прилага науковедски подход, показвайки взаимобусловеността и системно-процесуалния характер на трансфера на знания. Глава IV „Приложение на модела за проектиране на веб-базиран офис за технологичен трансфер“ по същество демонстрира как

функционира създадения в Глава III модел на креативния брокер. Цветелина Йоргова дефинира разликите между виртуалния и трансферния офис. Виртуалният офис за технологичен трансфер е апробиран, при това с успех.

3. Познаване на предметната област

Добре е обоснована актуалността на темата за трансфера на академично знание. Докторантката е навлязла в проблема, като дава коректна оценка на състоянието му. Проучени и обстойно представени са основните теоретични жалони, които са пряко свързани с изследвания в дисертацията проблем. Правилно е избрана методиката на изследването. Дейността на посредническите организации е анализирана с науковедски инструментариум. Тук е необходимо да се отчете и ролята на научния ръководител, който е успял да изгради у докторантката умения за работа в интердисциплинна среда и прилагане на науковедски подход.

Проучването се позовава на собствено проведени от дисертантката интервюта. Цветелина Йоргова борави изключително успешно с емпирична информация, обработва и анализира получените от интервютата данни, синтезира собствени изводи и дава препоръки.

4. Основни теоретични и приложни приноси

Цветелина Йоргова се опитва да реши един комуникационен проблем на съвременната наука – невъзможността ѝ успешно да трансферира своите научни резултати и продукти в практиката. Причините за тази невъзможност са много – недобро познаване на потребностите от научни иновации на бизнеса, неуспешната комуникация между наука и бизнес (особено показателна за нашата страна), липсата на подготвени кадри, които да спомогнат за този трансфер и пр. Както посочва дисертантката процесът е двупосочен и вината за неуспешната комуникация между науката и бизнеса трябва да се разпредели по равно между двете страни. По същество

Цветелина Йоргова търси решение на този комуникационен казус. Нейното решение и приносен момент в изследването е формулирането на нова организационна структура/позиция, която да поеме реализирането на пълноценна комуникация с всички изискващи за протичането ѝ условия. „Креативният брокер“ носи голяма част от характеристиките на „архитекта на решенията“ (термин, въведен и защитен от моята дисертация), но подчинени на трансфера на научно знание и с доминираща комуникационна мисия. По този начин дисертантката демонстрира както приемственост в науковедските проучвания, така и собствени визионерски способности в разработване на модела на креативния брокер.

Посредническите организации са нови организационни форми за разпространение на знанието. Изключително трудоемка работа е извършена по отношение на интервюирането на 29 трансферни центъра, като анализът на резултатите е едно от съществените постижения в настоящия дисертационен труд.

Достойнство на проучването е изключително подробното разписване на архитектурата на виртуалния офис, на всички изискуеми процедури, които трябва да залегнат в създаването на такъв офис.

Към приносите трябва да отнесем и факта, че дисертантката въвежда нов термин в науковедските изследвания – креативен брокер, като по този начин обогатява науковедската лексика и науковедския апарат.

Относно значимостта на приносите, наред с всичко друго, трябва да се добави и възможността за повишаване на иновационния потенциал в страната чрез използването на посредническите организации. Важно е да се подчертае заключението, че креативният брокер може и трябва да взема участие при формирането на научна политика на страната. Нарушеният баланс на произвежданото знание за потребностите на икономиката би могъл да се коригира именно чрез проактивното поведение на брокера.

Безспорно е авторството на предложения дисертационен труд на докторантката. Приносите са добре формулирани, коректни. С дисертационния си труд Цветелина Йоргова обогатява съществуващите знания по темата, като дава добавена стойност чрез формулиране на модела и функциите на креативния брокер. Този брокер по същество е ново знание, което развива не само науковедската проблематика, но има практическо приложение, което да носи и икономически ефект.

5. Критични оценки, забележки и препоръки

✓ В заключението е цитиран документ от 2014 г. на Европейската комисия, а констатациите се отнасят за края на 2015 г.

✓ На стр. 107 няма изречение: „Информационна система с функции за подпомагане на креативния брокер за вземане на решение до реализиране на свързване и същински трансфер между заинтересованите за иновирание страни“.

✓ На стр. 99 и на стр. 102 – обозначението за фигура 7 се повтаря.

✓ На фиг. 10 не се посочва източникът, а ако е дело на докторантката, тогава не трябва да е на английски език.

✓ По отношение на Втора глава бих препоръчала да се уточни какъв период се има предвид, когато се говори за устойчивост на посредническата организация. И тъй като Цветелина Йоргова поставя устойчивостта на функциониране на посредническите организации още в ограниченията, би било уместно да дефинира устойчивостта.

✓ По отношение на автореферата имам забележка относно това, че не е достатъчно синтезиращ. Има много информация, на места повтаря буквално дисертацията, дори с бележките под линия.

Отправените критични оценки, забележки и препоръки са с цел да се подобри качеството на предложения труд при евентуално негово публикуване, като същевременно с това не намаляват качеството и

количеството на получените резултати и приноси и не се отразяват върху цялостната ми оценка за отлично изпълнена дисертантска работа.

6. Въпроси към дисертантката

✓ *„Целта на брокера е да поддържа интензитета на процесите на иновиране и да преобразува информацията“* (с. 108). Би ли посочила дисертантката как брокерът „преобразува информацията“? Би ли могла да даде конкретен пример от изследването, което е провела?

✓ Би ли дала примери съответно за ефективно, ефектно и ефикасно функциониране на дейността на креативния брокер?

7. Заключение

Целите и задачите, поставени от дисертантката, са изпълнени. Резултатите от дисертационното изследване са показателни за това, че дисертантката е усвоила умения и изследователски техники, които успешно прилага. Нещо повече Цветелина Йоргова открива и нови хоризонти за бъдещи изследвания – проследяване на ефекта от внедряването на виртуалния офис.

Изключително полезни за изследваните трансферни офиси е информацията, която дисертантката е систематизирала. Използването на тази база данни би съдействала за по-пълноценното им функциониране и бъдещо развитие.

Авторката използва евристично своите интердисциплинни знания и натрупания професионален опит, благодарение на което реализира в дисертационното си изследване редица безспорни научни и научно-приложни приноси. Без всякакво съмнение приемам формулираните приноси като личен принос на Цветелина Йоргова, доколкото съм била свидетел на всички етапи от разработването на дисертационния труд. Намирам, че авторефератът отразява адекватно съдържанието на изследването.

Приложените 7 публикации на докторантката напълно се вписват в проблемното поле на дисертационния труд.

Разработката отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и въз основа на гореизложеното давам положителна оценка на представения дисертационен труд.

В заключение смятам, че са налице всички основания да препоръчам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Наукознание“ на Цветелина Виткова Йоргова.

София, 13 април 2016 г.

Изготвил становище:

/доц. д-р Л. Парижкова/